

Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven for Forsvarsbygg - Elvegårdsmoen skyte- og øvingsfelt

Tillatelsen er gitt i medhold av lov om vern mot forurensninger og om avfall av 13. mars 1981 nr. 6, § 11 jf. § 16. Tillatelsen er gitt på grunnlag av opplysninger fremkommet i søknad og under saksbehandlingen. Vilklårene framgår på side 2 til og med side 10.

Hvis Forsvarsbygg ønsker å foreta endringer i driftshold som kan ha betydning for forurensningen fra virksomheten, og som ikke er i samsvar med det som ble lagt til grunn da tillatelsen ble gitt eller sist endret, må det i god tid på forhånd søkes om endring av tillatelsen.

Dersom hele eller vesentlige deler av tillatelsen ikke er tatt i bruk innen 4 år etter at tillatelsen er trådt i kraft, skal Forsvarsbygg sende en redegjørelse for virksomhetens omfang slik at forurensningsmyndigheten kan vurdere eventuelle endringer i tillatelsen.

Nøkkeldata

Driftsansvarlig	Forsvarsbygg
Postadresse	Postboks 405 Sentrum, 0103 OSLO
Org. nummer	975 950 662
Næringskode og bransje	84.220 Forsvar
Kategori for virksomheten ¹ / Type virksomhet	Skyte- og øvingsfelt
Beliggenhet/gateadresse	Narvik Kommune
Kommune og fylke	Narvik Kommune, Nordland Fylke
Lokalisering av virksomheten	UTM sone 33, øst: 606525.88 nord: 7606065.38

Forurensningsmyndighetens referanser

Tillatelsesnummer: 2026.0162.T	Anleggsnummer: 1806.0196.01	
Tillatelse første gang gitt: 13.04.2026	Tillatelse sist revidert i medhold av fl § 18 tredje ledd:	Tillatelse sist endret:
Harald Sørby seksjonsleder	Robert Storli seniorrådgiver	

Endringslogg

Endringsnummer	Endringer av	Punkt og beskrivelse av endring
1.	13.04.2026	Ny tillatelse

¹ Jf. forskrift om begrenning av forurensning (forurensningsforskriften) kapittel 36 om behandling av tillatelser etter forurensningsloven

1 Tillatelsens ramme

Tillatelsen omfatter militære aktivitet og øvelser på Elvegårdsmoen skyte- og øvingsfelt (SØF).

Det er Forsvarsbygg sitt ansvar at vilkårene til enhver tid overholdes, uansett hvem som benytter området.

2 Generelle vilkår

2.1 Utslippsbegrensninger

De utslippskomponenter fra virksomheten som er antatt å ha størst miljømessig betydning, er uttrykkelig regulert gjennom spesifikke vilkår i denne tillatelsen. Utslipp som ikke er uttrykkelig regulert på denne måten, er også omfattet av tillatelsen så langt opplysninger om slike utslipp er fremkommet i forbindelse med saksbehandlingen eller må anses å ha vært kjent på annen måte da vedtaket ble truffet.

2.2 Plikt til å overholde grenseverdier

Alle grenseverdier skal overholdes innenfor de fastsatte midlingstider. Variasjoner i utslippene innenfor de fastsatte midlingstidene skal ikke avvike fra hva som er vanlig for den aktuelle type virksomhet i en slik grad at det kan føre til økt skade eller ulempe for miljøet.

2.3 Plikt til å redusere forurensning

Den driftsansvarlige skal redusere utslippene fra virksomheten så langt dette er mulig uten urimelige kostnader. Plikten omfatter også å redusere utslipp av komponenter det ikke uttrykkelig er satt grenser for i tillatelsen etter forurensningsloven.

Ved reduksjon av produksjonsnivået i produksjonsprosesser der utslippene er proporsjonale med produksjonsmengde, skal reduksjonen som et minimum medføre en tilsvarende reduksjon i utslippene.

2.4 Plikt til forebyggende vedlikehold

Den driftsansvarlige skal sørge for forebyggende vedlikehold av utstyr som kan ha utslippsmessig betydning. Den driftsansvarlige skal sørge for system og rutiner for vedlikehold, og dette skal kunne dokumenteres.

3 Utslipp til vann

3.1 Utslippsreducerende tiltak

Forsvarsbygg skal tilstrebe en reduksjon av metallutlekking (kobber, bly og sink) fra skytebanene til resipienter gjennom tiltak, bruk, vedlikehold og drift av banene ved bruk av interne rutiner og prosedyrer. Avrenning av overflatevann fra virksomhetens utearealer skal håndteres slik at det ikke kan medføre skade eller ulempe for miljøet.

3.2 Krav til vannkvalitet

For prøvepunktene i Medbyelva der vassdraget renner ut av skytefeltet skal verdiene ikke overskride miljøkvalitetsstandard (AA-EQS etter vannforskriften, årlig gjennomsnitt) for kobber, bly og sink. Det skal være et måle- og overvåkingsprogram på plass som kontrollerer at kravene overholdes.

4 Grunnforurensning, grunnvann og graving i forurenset grunn

Virksomheten skal ikke medføre utslipp til grunn eller grunnvann som kan medføre skader eller ulemper for miljøet. Forsvarsbygg plikter å gjennomføre forebyggende tiltak som skal hindre utslipp til grunn og grunnvann.

Forsvarsbygg plikter videre å gjennomføre tiltak som er egnet til å begrense miljøvirkningene av et eventuelt utslipp til grunn og grunnvann. Utstyr og tiltak som skal forhindre utslipp til grunn og grunnvann eller hindre at eventuelle utslipp medfører skade eller ulempe for miljøet, skal overvåkes og vedlikeholdes regelmessig. Plikten etter dette avsnittet gjelder tiltak som står i et rimelig forhold til de skader og ulemper som skal unngås.

Forsvarsbygg skal holde løpende oversikt over eventuell eksisterende forurenset grunn på virksomhetens område og evt. sedimenter utenfor som er forurenset av virksomheten, herunder faren for spredning, samt vurdere behovet for undersøkelser og tiltak. Er det grunn til å anta at undersøkelser eller andre tiltak vil være nødvendig, skal forurensningsmyndigheten varsles om dette.

Tiltak og inngrep i forurenset grunn som kan medføre spredning av forurensning, herunder graving, mudring, utskifting eller gjenbruk av masser, krever tillatelse etter forurensningsloven fra Miljødirektoratet. Tillatelse forutsetter at det er utarbeidet en tiltaksplan som ivaretar nødvendige hensyn til miljø og helse både under og etter gjennomføringen av arbeidene. Planen skal angi mål for tiltaket og redegjøre for håndtering av massene. Den skal også inneholde en risikovurdering og beskrive risikoreducerende tiltak under gjennomføringen.

Inngrep og gravearbeid i forurenset grunn knyttet til normalt vedlikehold og drift av skyte- og øvingsfelt krever ingen separat godkjenning. Tiltaksplaner, rutiner og dokumentasjon på utførte tiltak og håndtering av forurensete masser, som dokumenterer at tiltaket ikke medfører nevneverdig forurensning eller fare for spredning av forurensning, skal likevel kunne fremvises på forespørsel ved tilsyn.

Forurensete masser er tillatt å gjenbrukes i konstruksjoner internt på skytebanene, fortrinnsvis på samme bane massene ble tatt fra. Mellomlagring av forurensete masser er tillatt innenfor området omfattet av tillatelsen. Formålet med mellomlageret er å oppbevare forurensete masser fra skytebanene f.eks. ved utskifting av massene fra kulefang, i påvente av behandling på stedet eller transport til mottak. Oversikt over mengde masser som mellomlagres skal inngå i Forsvarsbyggs dokumenterte internkontroll. Masser som skal kjøres til deponi kan mellomlagres i opptil ett år, og masser som skal gjenbrukes kan mellomlagres i tre år.

Alle forurensete delområder og lokaliteter, med tilhørende dokumentasjon fra undersøkelser og tiltak, skal registreres i fagsystemet Grunnforurensning.

5 Kjemikalier

Med kjemikalier menes her kjemiske stoffer og stoffblandinger som brukes i virksomheten, for eksempel for eksempel begroingshindrende midler, vaskemidler, hydraulikkvæsker og brannbekjempningsmidler. For kjemikalier som benyttes på en slik måte at det kan medføre fare for forurensning, skal Forsvarsbygg dokumentere at de har foretatt en vurdering av kjemikaliens helse- og miljøegenskaper på bakgrunn av testing eller annen relevant dokumentasjon.

Det skal foretas en løpende vurdering av faren for skadelige effekter på helse og miljø forårsaket av de kjemikalier som benyttes, og av om alternativer finnes. Der bedre alternativer finnes, plikter Forsvarsbygg å benytte disse så langt dette kan skje uten urimelig kostnad eller ulempe.

Stoffer alene, i stoffblandinger og/eller i produkter, skal ikke brukes uten at de er i overensstemmelse med kravene i REACH-regelverket og andre regelverk som gjelder for kjemikalier.

6 Støy

6.1 Generelle Krav

Tabell 1: Forsvarsbygg sitt bidrag til utendørs støy ved omkringliggende boliger, sykehus, pleieinstitusjoner, fritidsboliger, utdanningsinstitusjoner og barnehager skal ikke overskride følgende grenser, målt eller beregnet som innfallende lydtryknivå ved mest støyutsatte fasade:

Kilde	Ekvivalent støynivå		Maksimalt støynivå om natten (kl. 23-07)	
	Målestørrelse	Nivå	Målestørrelse	Nivå
Lette Våpen	L_{rden}^*	57 dB	$L_{p,AF,max}^{**}$	70 dB
Kjøretøy				
Tunge Våpen, Detonasjoner			L_{CE}^{**}	85 dB

*Unntak for 2 eksisterende helårsboliger

**Unntak fra maksimale støynivåer om natten for 10 netter per år.

Støygrensene gjelder ikke for bebyggelse av forannevnte type som er etablert etter at støygrensene trådte i kraft.

Alle støygrenser skal overholdes innenfor alle driftsdøgn. Støygrensene gjelder all støy fra virksomheten, inkludert intern transport på virksomhetens område samt lossing/lasting av råvarer og produkter. Støy fra midlertidig bygg- og anleggsvirksomhet og fra persontransport av ansatte til og fra virksomhetens område likevel ikke omfattet av grensene.

Den driftsansvarlige skal utarbeide og ha oppdatert støysonekart for sin virksomhet som viser støyutbredelsen i røde og gule soner i tråd med Retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging T-1442 (kap. 2.2.1) samt soner med støynivå tilsvarende grenseverdiene gitt i tillatelsen. Kartene skal sendes kommunen og forurensningsmyndigheten og skal holdes oppdatert.

6.2 Perioder med krav om redusert støy

Det tillates ikke aktivitet i Elvegårdsmoen øvingsområde som medfører overskridelser av grenseverdiene i tabell 2 på følgende angitte dager og perioder:

- a) Offentlige høytidsdager og bevegelige helligdager
- b) Påsken, fra og med lørdag før palmesøndag t.o.m. 2. påskedag
- c) Årets siste to uker t.o.m. 1. januar
- d) Søndager

Tabell 2: Støygrenser for perioder med krav om redusert støy ved bygninger med støyømfintlig bruksformål. Dette gjelder boliger, sykehus, pleieinstitusjoner, fritidsboliger, skoler og barnehager. Skoler og barnehager har ingen nattkrav.

Støynivå	Dag (kl. 07-19)	Kveld (kl. 19-23)	Natt (kl. 23-07)
$L_{p,Eq,30\ min}$	50	45	45
$L_{p,AF,max}$	60	55	55

Midlingstid: Høyeste ekvivalentnivå kontinuerlig over 30 minutter.

Grenseverdiene kan overskrides inntil 20 søndager per år.

7 Avfall

7.1 Generelle krav

Forsvarsbygg plikter så langt det er mulig uten urimelige kostnader eller ulemper å unngå at det dannes avfall som følge av virksomheten. Forsvarsbygg plikter å sørge for at all håndtering av avfall, herunder gjenvinning, skjer i overensstemmelse med regler fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven. Avfallsbesitter må avklare om forurensete masser mm. er farlig avfall etter avfallsforskriften. Innholdet av skadelige stoffer i avfallet skal begrenses mest mulig.

Farlig avfall kan ikke fortynnes med den virkning at det blir regnet som ordinært avfall. Ulike typer farlig avfall kan ikke sammenblandes hvis dette kan medføre fare for forurensning eller skape problemer for den videre håndteringen av avfallet. Farlig avfall kan heller ikke blandes sammen med annet avfall, med mindre det letter den videre behandlingen av det farlige avfallet og dette gir en miljømessig minst like god løsning.

Skytefeltet skal ha rutiner for innsamling av tomhylser og årlig rydding av blindgjengere og metallskrap.

Det er ikke tillatt å brenne avfall med mindre særskilt tillatelse fra Miljødirektoratet er gitt. Ammunisjonskomponenter som av sikkerhetsmessige årsaker ikke kan leveres som avfall, eller som skal brukes til opplæring eller øvelse, tillates brent eller destruert. Brenning av krutt skal foregå på en miljømessig forsvarlig måte, og avrenning til resipient skal ikke finne sted.

Masser som skal kjøres til deponi kan mellomlagres i opptil 1 år, se punkt 4 ovenfor.

Farlig avfall som lagres i påvente av levering/henting, skal være merket slik at avfallet kan identifiseres, og skal sikres slik at lagringen ikke medfører avrenning til grunnen, overflatevann eller

avløpsnett. Lageret skal også være sikret mot avdamping av forurensede stoffer til luft når relevant. Lageret skal dessuten være sikret mot adgang for uvedkommende.

Forsvarsbygg skal utarbeide en avfallsplan hvor foranstående krav legges til grunn.

8 Utslippskontroll og rapportering til forurensningsmyndigheten

8.1 Kartlegging av utslipp

Forsvarsbygg plikter systematisk å kartlegge virksomhetens utslipp. Dette gjelder både diffuse utslipp og punktutslipp. Forsvarsbygg skal legge denne kartleggingen til grunn for utarbeidelsen av programmet for utslippskontroll (punkt 8.4).

Forsvarsbygg skal også kartlegge virksomhetens bidrag til støy, jf. punkt 6. Overholdelse av støykravene dokumenteres ved sammenligning av innrapportert aktivitet og beregningsgrunnlag. Virksomheten skal som en del av sitt internkontrollsystem ha en detaljert oversikt over ammunisjonsforbruk.

8.2 Utslippskontroll

Forsvarsbygg skal kontrollere og dokumentere utslippene til vann ved å gjennomføre målinger. Målingene består av prøve taking og analyse

Målingene skal utføres slik at de blir representative for virksomhetens faktiske utslipp og skal omfatte:

- a) utslipp av komponenter som er regulert gjennom grenseverdier fastsatt i punkt 3.2 og 6.1 (Tabell 1) i tillatelsen
- b) utslipp av komponenter som er regulert gjennom grenseverdier fastsatt i forskrift
- c) andre komponenter som kan ha miljømessig betydning

Forsvarsbygg skal vurdere usikkerhetsbidragene ved de forskjellige trinnene i målingene (prøvetaking – analyse) og velge løsninger som reduserer den totale usikkerheten til et akseptabelt nivå. For alle målinger skal det være en prøvetakingsfrekvens som sikrer representative prøver.

8.3 Kvalitetssikring av målinger for utslippskontroll

Forsvarsbygg skal kvalitetssikre måleutstyr og metoder slik at de gir representative tall for virksomhetens faktiske utslipp blant annet ved å:

- a) Utføre målinger etter Norsk standard. Dersom norsk standard ikke finnes, kan internasjonal standard benyttes. Forsvarsbygg kan benytte andre metoder enn norsk eller internasjonal standard dersom særlige hensyn tilsier det. Forsvarsbygg må i slike tilfeller dokumentere at særlige hensyn foreligger og at den valgte metoden gir representative tall for virksomhetens faktiske utslipp.
- b) bruke akkrediterte laboratorier og tjenester når prøvetaking og analyse utføres av eksterne. Tjenesteyter skal være akkreditert for den aktuelle tjenesten dersom slik tjenesteyter finnes.
- c) delta i sammenlignende laboratorieprøving og/eller jevnlig verifisere analyser med et eksternt, akkreditert laboratorium når de selv analyserer. Frekvensen skal begrunnes.
- d) jevnlig vurdere om plassering av prøvetakingspunkter, valg av prøvetakingsmetoder og -frekvenser gir representative prøver.

- e) jevnlig utføre kontroll av kalibrering av måleutstyr.

8.4 Program for utslippskontroll

Forsvarsbygg skal ha et program for utslippskontroll som inngår i Forsvarsbyggs dokumenterte internkontroll.

I programmet skal Forsvarsbygg redegjøre for de kartlagte utslippene (punkt 8.1 første avsnitt), gjennomføringen av utslippskontrollen (punkt 8.2) og kvalitetssikring av målingene (punkt 8.3).

Programmet for utslippskontroll skal inneholde:

- en redegjørelse for virksomhetens faktiske utslipp til vann, samt støy, med en oversikt over alle utslippsstrømmer og innhold
- en beskrivelse av de forskjellige trinnene i målingene (prøvetaking – analyse) for hver komponent
- en beskrivelse av måleutstyr som benyttes til målinger, samt frekvens for måleutstyrskontroll og kalibrering
- en begrunnelse for valgte prøvetakingspunkter og prøvetakingsmetodikk (metoder og frekvens)
- en beskrivelse av valgte metoder/standarder for analyse
- hvis aktuelt, en begrunnelse for valgt frekvens for deltagelse i SLP og/eller verifisering av analyser med et akkreditert laboratorium
- en redegjørelse for hvilke usikkerhetsbidrag de ulike trinnene gir

Programmet for utslippskontroll skal holdes oppdatert.

8.5 Rapportering til forurensningsmyndigheten

Forsvarsbygg skal innen 1. mars hvert år rapportere miljødata og eventuelle avvik for foregående år via www.altinn.no. Miljødata omfatter blant annet avfallsmengder, energiforbruk og resultater fra utslippskontroll. Rapportering skal skje i henhold til Miljødirektoratets veileder til virksomhetens egenrapportering, se www.miljodirektoratet.no.

For utslipp av stoffer der utslippsbegrensningene i punkt 3.2 ikke er fastsatt ved presise grenseverdier, vil forurensningsmyndigheten ved gjennomgang av egenkontrollrapportene vurdere behovet for å fastsette mer presise, og eventuelt strengere, grenser.

Forsvarsbygg skal årlig rapportere et avfallsregnskap som viser en oversikt over alt farlig avfall som er dannet ved virksomheten, lagret, behandlet og/eller sendt videre.

9 Miljøovervåking

9.1 Overvåking av resipienter

Den driftsansvarlige skal sørge for overvåking av mulige miljøeffekter av virksomheten i henhold til et overvåkingsprogram.

Vannovervåkingsdata skal registreres i databasen Vannmiljø (<http://vannmiljo.miljodirektoratet.no/>) innen 1. mars året etter at undersøkelsen er gjennomført. Data rapporteres på Vannmiljøs importformat. Importmal og oversikt over hvilken informasjon som skal registreres i henhold til Vannmiljøs kodeverk finnes på <http://vannmiljokoder.miljodirektoratet.no>

10 Miljørisikoanalyse og beredskap mot akutt forurensning

10.1 Miljørisikoanalyse

Forsvarsbygg skal til enhver tid ha oversikt over alle forhold ved virksomheten som kan medføre forurensning og kunne redegjøre for risikoforhold. Forsvarsbygg skal ha en oppdatert miljørisikoanalyse av sin virksomhet. Potensielle hendelser som kan føre til akutt forurensning av vann, grunn og luft skal kartlegges. Miljørisikoanalysen skal dokumenteres og skal omfatte alle forhold ved virksomheten som kan medføre akutt forurensning med fare for helse- eller miljøskader inne på Forsvarsbygg sitt område eller utenfor. Miljørisikoanalysen skal oppdateres ved behov.

Risikoanalysen skal ta hensyn til ekstremvær, flom etc. og fremtidige klimaendringer.

Forsvarsbygg skal ha oversikt over de miljøressurser som kan bli berørt av akutt forurensning og helse- og miljømessige konsekvenser slik forurensning kan medføre.

10.2 Forebyggende tiltak

Med grunnlag i miljørisikoanalysen, skal Forsvarsbygg så langt det er mulig uten urimelige kostnader, iverksette forebyggende tiltak for å redusere miljørisikoen til et akseptabelt nivå. Med forebyggende tiltak menes både sannsynlighetsreducerende og konsekvensreducerende tiltak. Forsvarsbygg skal ha en oppdatert oversikt over de forebyggende tiltakene.

10.3 Beredskap

Dersom de forebyggende tiltakene ikke har redusert miljørisikoen til et akseptabelt nivå, må Forsvarsbygg utarbeide en beredskapsplan med utgangspunkt i miljørisikoanalysen i 10.1.

10.3.1 Beredskapsanalyse

Med grunnlag i miljørisikoanalysen skal Forsvarsbygg utarbeide en beredskapsanalyse for restrisiko som gjenstår etter at forebyggende tiltak er iverksatt. For hver av hendelsene som utgjør restrisiko skal Forsvarsbygg utarbeide og begrunne:

- a. organisering av beredskapen
- b. nødvendig beredskapsutstyr
- c. nødvendig mannskap
- d. responstid

Beredskapen skal stå i et rimelig forhold til risiko for akutt forurensning.

10.3.2 Beredskapsetablering

Basert på beredskapsanalysen skal det etableres en beredskapsorganisasjon med mannskap og nødvendig utstyr. Kompetanse, opplæring og organisering skal være dimensjonert for de potensielle hendelsene som er vurdert å utgjøre størst miljørisiko.

10.3.3 Beredskapsplan

Miljørisikoanalyse, beredskapsanalyse, forebyggende tiltak og beredskapsetablering skal dokumenteres i en beredskapsplan som er en del av Forsvarsbyggs internkontrolldokumentasjon.

Beredskapsplanen skal som et minimum beskrive den etablerte beredskapens organisering, bemanning, innsatsutstyr og personlig utstyr og angi innsatsplaner for dimensjonerende scenarier.

10.3.4 Øving av beredskap

Det skal utarbeides en plan for å øve på beredskapen, og det skal gjennomføres øvelse minst en gang pr. år. Det skal utarbeides klare mål for øvelsen, inkludert mål for responstid. Øvelsen skal dokumenteres i rapporter, med eventuelle anbefalinger om forbedringer. Hvordan eventuelle anbefalinger om forbedringer er fulgt opp, skal være dokumentert i internkontrollen.

10.4 Varsling av akutt forurensing

Akutt forurensning eller fare for akutt forurensning skal varsles i henhold til gjeldende forskrift. Forsvarsbygg skal også så snart som mulig underrette forurensningsmyndigheten i slike tilfeller.

11 Nedleggelse

Hvis anlegget blir nedlagt eller virksomheten stanser for en lengre periode, skal Forsvarsbygg gjøre det som til enhver tid er nødvendig for å motvirke fare for forurensninger. Hvis anlegget eller virksomheten kan medføre forurensninger etter nedleggelsen eller driftsstansen, skal det i rimelig tid på forhånd gis melding til forurensningsmyndigheten.

Forurensningsmyndigheten kan fastsette nærmere hvilke tiltak som er nødvendig for å motvirke forurensning. Forurensningsmyndigheten kan pålegge Forsvarsbygg å stille ytterligere garanti for dekning av framtidige utgifter og mulig erstatningsansvar.

Ved nedleggelse eller stans skal Forsvarsbygg sørge for at avfall tas hånd om på forsvarlig måte, herunder at farlig avfall håndteres i henhold til gjeldende forskrift. De tiltak som treffes i denne forbindelse, skal rapporteres til forurensningsmyndigheten innen 3 måneder etter nedleggelse.

Ved nedleggelse av en virksomhet skal Forsvarsbygg sørge for at driftsstedet settes i miljømessig tilfredsstillende stand.

Forsvarsbygg skal også for nedleggelsesåret rapportere miljødata og eventuelle avvik via altinn.no, jf. punkt 8.5.

Dersom virksomheten ønskes startet på nytt, skal det gis melding til forurensningsmyndigheten i god tid før start er planlagt.

12 Tilsyn

Forsvarsbygg plikter å la representanter for forurensningsmyndigheten eller de som denne bemyndiger, føre tilsyn med virksomheten til enhver tid.